

DEKLARÁCIA OSNABRÜCK 2020

o odbornom vzdelávaní a príprave ako prostriedku na oživenie a spravodlivý prechod k digitálnemu a ekologickému hospodárstvu

ministrov zodpovedných za odborné vzdelávanie a prípravu členských štátov, kandidátskych krajín EÚ a krajín EHP, európskych sociálnych partnerov a Európskej komisie, ktorí sa stretli 30. novembra 2020, aby sa dohodli na novom súbore politických opatrení v OVP na obdobie 2021 - 2025, ktoré majú doplniť a implementovať víziu a strategické ciele formulované v odporúčaní Rady o odbornom vzdelávaní a príprave pre udržateľnú konkurencieschopnosť, sociálnu spravodlivosť a odolnosť.

My, ministri zodpovední za odborné vzdelávanie a prípravu (OVP), opätovne potvrdzujeme náš záväzok, ktorý je predmetom diskusie na našom spoločnom stretnutí s európskymi sociálnymi partnermi a Európskou komisiou v Osnabrücker 15. a 16. septembra 2020, prispieť k zotaveniu po pandémii COVID 19 a **ďalší rozvoj európskeho priestoru vzdelávania a odbornej prípravy prostredníctvom inovatívnych systémov vzdelávania a odbornej prípravy zameraných na budúcnosť s cieľom podporiť digitálny a zelený prechod a lepšiu zamestnateľnosť a konkurencieschopnosť stimulovať hospodársky rast.**

Všetky ciele a činnosti sa budú implementovať s náležitým ohľadom na zásadu subsidiarity a v súlade s vnútroštátnymi podmienkami odborného vzdelávania a prípravy.

Zdôrazňujeme, že silné partnerstvo so sociálnymi partnermi je nevyhnutné na dosiahnutie cieľov a výsledkov stanovených v Osnabrücker deklarácii.

Ceníme si podporu zo strany združení poskytovateľov OVP a združení učiacich sa na európskej úrovni vydaním ich pozičných dokumentov v súlade s Osnabrücker deklaráciou.

Pandémia COVID-19, ako aj digitalizácia a zmena podnebia silne ovplyvňujú naše ekonomiky, zamestnanosť a spoločnosti. **Právom sa žiada, aby odborné vzdelávanie a príprava (OVP) prispievali k strategickým riešeniam bezprecedentných udalostí, ako je napríklad zotavenie po COVID- 19, ale tiež k zvládnutiu výziev, ako sú demografické zmeny, digitálne inovácie, udržateľné alebo klimaticky neutrálne prístupy , rastúci dopyt po zručnostiach v odbore STEM a rastúca potreba neustáleho zvyšovania kvalifikácie a rekvalifikácie počas celého pracovného života.**

Odborné vzdelávanie a príprava získava novú dynamiku vďaka novo aktualizovanej európskej agende zručností a návrhu Komisie na odporúčanie Rady o odbornom vzdelávaní a príprave, ktoré pomáha uplatňovať právo na jednotlivcov na kvalitné a komplexné vzdelávanie, odbornú prípravu a celoživotné vzdelávanie, ako sa uvádza v prvom princípe európskeho piliera sociálnych práv.

V kodanskej deklarácii z 29. - 30. novembra 2002 sa začala európska stratégia pre posilnenú spoluprácu v odbornom vzdelávaní a príprave, ktorá sa bežne označuje ako „Kodanský proces“. Spolupráca v rámci takmer 20-ročného kodanského procesu sa stala katalyzátorom modernizácie odborného vzdelávania a prípravy v mnohých členských štátoch EÚ a kandidátskych krajinách a podporila prácu na dosahovaní európskych strategických zámerov a zámerov. Nadvižme na výsledky našej spolupráce dohodnuté v Kodanskej deklarácii (2002) a opätovne potvrdené v komuniké z Maastrichtu (2004), Helsínk (2006), Bordeaux (2008), Brug (2010) a záveroch z Rigy (2015). Kodanský proces poskytuje trojstrannú platformu na zintenzívnenie, doplnenie a uvedenie do praxe európskej politiky odborného vzdelávania a prípravy, ktorú prijala Rada Európskej únie Európska únia. Poskytuje tiež platformu na posilnenie spolupráce so sociálnymi partnermi, komorami, poskytovateľmi odborného vzdelávania a prípravy a organizáciami

študentov na nasledujúcich päť rokov. Prispieje tiež k ďalšiemu rozvoju európskeho priestoru vzdelávania a odbornej prípravy prostredníctvom inovatívnych systémov vzdelávania a odbornej prípravy zameraných na budúcnosť, podporujúcich spravodlivý prechod k digitálnemu a ekologickému hospodárstvu.

1. Zdôvodnenie

Vynikajúce a inkluzívne európske OVP je viac ako odpoveďou na vývoj a výzvy, ktorým jednotlivci a organizácie čelia; **Odborné vzdelávanie a príprava umožňuje inovácie a je základom zeleného, digitálneho a udržateľného rastu. Zvyšuje odolnosť krajín voči kríze, rozvíja kvalitné príležitosti celoživotného vzdelávania pre všetkých občanov a premieňa digitálne a zelené výzvy na hnacie sily schopné zosúladiť trvalé oživenie, environmentálnu udržateľnosť a spravodlivé rozdelenie výhod rastu medzi všetkých občanov a spoločnosti.**

Vynikajúce a inkluzívne európske OVP je rovnako potrebné pre konkurencieschopnosť európskych podnikov a dobre fungujúci európsky trh práce.

Učňovská príprava a učenie sa na pracovisku zakomponované do pracovného prostredia v reálnom živote podporujú zamestnateľnosť. Odborné vzdelávanie a príprava vybavuje našu pracovnú silu vedomosťami, zručnosťami a kompetenciami, ktoré sú relevantné pre neustále sa meniaci trh práce, a ponúka zvyšovanie a zvyšovanie kvalifikácie pre začlenenie a excelentnosť. Odborné vzdelávanie a príprava má osobitné zameranie a identitu, silnú úlohu na rozhraní vzdelávania a odbornej prípravy, zamestnanosti a hospodárskej politiky. Rozvoj OVP môže byť efektívny iba vtedy, ak sú politiky koherentné a vzájomne prepojené, podporené rovnováhou medzi kontinuitou a novými smermi.

Berúc do úvahy návrh odporúčania Rady o OVP pre udržateľnú konkurencieschopnosť, sociálnu spravodlivosť a odolnosť, ako aj aktualizovanú európsku agendu zručností, **Osnabrücker deklarácia sa zameriava na štyri hlavné oblasti na roky 2021 až 2025:**

1. Odolnosť a excelentnosť prostredníctvom kvalitného, inkluzívneho a flexibilného OVP

2. Vytvorenie novej kultúry celoživotného vzdelávania - význam ďalšieho vzdelávania a digitalizácie

3. Udržateľnosť - zelený odkaz v OVP

4. Európsky priestor vzdelávania a odbornej prípravy a medzinárodné OVP

Toto vyhlásenie staviame na základných princípoch, medzi ktoré patrí **náležitú zohľadnenie sociálneho dialógu a potreba silného partnerstva** so širokou škálou zainteresovaných strán vrátane sociálnych partnerov, spoločností, organizácií zamestnávateľov, komôr, združení pobočiek, poskytovateľov OVP, zástupcov študentov, národných, regionálnych, miestnych verejných správ, služby zamestnanosti, organizácií sociálneho hospodárstva. Spoločnosti ako miesta vzdelávania sú pre moderné a vynikajúce OVP rozhodujúce. Zdôrazňujeme spoločnú zodpovednosť so spoločnosťami pri podpore propagácie potrebných zručností. Potreba dostatočných investícií a zapojenie všetkých zainteresovaných strán je tiež kľúčom k dosiahnutiu jej cieľov, najmä v súvislosti s pandemiou. Kvalitné a inkluzívne OVP by malo občanom poskytovať rovnaké príležitosti na odbornú prípravu bez ohľadu na ich osobné a ekonomické zázemie a miesto pobytu.

Medzi základné zásady patrí aj potreba udržiavať vysoko kvalitné učňovské vzdelávanie a učenie sa na pracovisku, konsolidovať dosiahnuté výsledky, ako aj potreba lepšej integrácie počiatočného a ďalšieho odborného vzdelávania a prípravy s cieľom zabezpečiť rekvalifikáciu a zvyšovanie kvalifikácie vrátane prechodov z počiatočného odborného vzdelávania do ďalšieho

odborného vzdelávania a prípravy. Občania, študujúci, ich rodiny sú jadrom nášho záujmu; prístup ku kvalitatívnemu, inkluzívnemu a zodpovednému OVP a prospech z neho by malo byť právom pre všetkých študentov.

V kontexte vysokej neistoty je investovanie do zručností a schopností ľudí tiež najlepšou voľbou na zvýšenie dôvery európskych občanov; to ide v kombinácii so zlepšením efektívnosti trhov práce.

CIEĽ 1: ODOLNOSŤ A VÝBORNOSŤ KVALITNÝM, INKLUZÍVNÝM A FLEXIBILNÝM OVP

Nové technológie, nové obchodné modely, digitalizácia, umelá inteligencia, demografické zmeny, zmena podnebia a hospodárska kríza v dôsledku dopytu Covid-19 po flexibilnom opätovnom sponzorovaní systémov odborného vzdelávania a prípravy s primeraným riadením. Flexibilné a odolné OVP je schopné prispôbiť sa prerušeniam a premeniť hrozby na príležitosti, čo umožňuje inovácie, produktivitu a odolnosť našich ekonomík a spoločností na miestnej, regionálnej, národnej a európskej úrovni. Zatiaľ čo OVP umožňuje občanom vyrovnáť sa so zmenami, malo by im to tiež umožniť formovať zmeny. Inovácie v oblasti odborného vzdelávania a prípravy úzko súvisia s otázkami nových zručností, učebných osnov, metodík výučby a prognostických nástrojov.

Sme teda **odhodlaní využiť potenciál digitálneho učenia a umelej inteligencie na podporu študentov a učiacich sa pri rozvíjaní ich vedomostí, zručností a kompetencií.** Trh práce a informácie o zručnostiach, ako aj výskum by mali informovať osoby s rozhodovacími právomocami v oblasti OVP a podporovať poskytovateľov a odborníkov v oblasti odborného vzdelávania a prípravy pri vývoji a prispôbovaní ich ponúk OVP meniacim sa trhom práce a sociálnym potrebám. Študenti a učitelia sa potrebujú viac usmernenia a individuálnej podpory, aby mohli navrhnuť svoje študijné a kariérne dráhy. Pandémia COVID-19 nás navyše naučila, že digitálne vzdelávanie môže pri podpore vzdelávania hrať doplnkovú a dôležitú úlohu. Spolu s prístupmi riadenia zhora nadol rastie v nových podmienkach úloha rôznych sietí horizontálnej spolupráce, vrátane formovania spoločenstiev praktík pre vzájomnú podporu a získavanie poznatkov, najmä pokiaľ ide o núdzové riešenia.

Sme svedkami zvyšujúcich sa potrieb trhu práce s rôznymi kombináciami zručností a kvalifikácií, ako aj štrukturálnych zmien v prostredí OVP. Oba vývojové trendy si vyžadujú modernizované inkluzívne OVP. Pretože jednotlivci budú musieť pravidelne preškoľovať a zvyšovať kvalifikáciu, aby sa prispôbili rýchlo sa rozvíjajúcej digitalizácii, bude pre udržanie zamestnateľnosti čoraz dôležitejšie vynikajúce odborné vzdelávanie a príprava na všetkých kvalifikačných úrovniach vrátane vyšších úrovní EQF. / Európsky kvalifikačný rámec /. Vynikajúce OVP pripravuje študentov na svet práce dneška i na budúcnosť a umožňuje vytváranie pracovných miest v kontexte efektívnych a kvalitných trhov práce. Vynikajúce OVP prispieva k posilňovaniu demokratických občianskych a európskych hodnôt. Dosiahnutie týchto cieľov si bude vyžadovať rozvoj kapacít inštitúcií odborného vzdelávania a prípravy s aktívnym zapojením zainteresovaných strán. Vysokokvalitné odborné vzdelávanie a príprava, ktoré zahŕňajú podnikateľské vzdelávanie, umožňuje študentom a učiacim sa otvárať nové podniky.

Úloha a rozsah inštitúcií OVP sa menia. **Hranice medzi vysokoškolským vzdelávaním (VŠ) a OVP sa stierajú; prekážky je ešte potrebné prekonať; Politiky sa usilujú o väčšiu priepustnosť v systémoch vzdelávania a odbornej prípravy. Vynikajúce OVP sa v spoločnostiach oceňuje a spája sa s uznaním a priepustnosťou pre VŠ, ako aj s plynulým prístupom na trh práce.**

Podporujeme tak iniciatívu za excelentnosť v oblasti odborného vzdelávania a prípravy v Európe a zdôrazňujeme význam programov odborného vzdelávania a prípravy na úrovniach EQF od 5 do 8 na úrovni vysokej školy, aby sme absolventom odborného vzdelávania a prípravy ponúkli flexibilnú, inkluzívnu a hodnotnú cestu k pracovným miestam na vysokej úrovni a kariérnym

príležitostiam v reakcii na súčasné a budúce sociálno-ekonomické potreby. Za kľúčové považujeme dobre ciele kvalitné investície do odborného vzdelávania a prípravy a posilnenej spolupráce so sociálnymi partnermi a medzi príslušnými zainteresovanými stranami vrátane študentov.

Krátkodobé výstupy na roky 2021 – 2025:

Podpora na úrovni EÚ

1. Podporovať výmenu najlepších postupov a aktivity vzájomného učenia sa o inovatívnych politických reformách a excelentnosti odborného vzdelávania a prípravy, tiež pri riešení výziev v oblasti udržateľnosti a digitalizácie a prepojení ponúk kvalifikácie v odbornom vzdelávaní a príprave v odbore OVP a CVET ako atraktívnych kariérnych dráh.
2. Rozvíjať a posilňovať centrá odbornej výnimočnosti ako inovatívne inkubátory a ekosystémy zručností zahŕňajúce vzdelávacie, školiace a výskumné činnosti, odborné vzdelávanie a prípravu, vysoké školy a výskum vo vybraných odvetvových oblastiach alebo sociálno-ekonomické výzvy vrátane podpory podnikania a digitálnych a inovatívnych zdrojov odborného vzdelávania pre všetkých.

Opatrenia na vnútroštátnej úrovni:

1. Preskúmať možnosť zriadenia siete dobrovoľných odborníkov a vedúcich pracovníkov, dôchodcov alebo sabatov, na podporu ich kolegov v oblasti odborného vzdelávania a prípravy a učňovskej prípravy ako súčasť EAfA
2. Podporovať rozvoj digitálnej infraštruktúry na účely učenia a výučby v odbornom vzdelávaní a príprave vrátane napríklad umelej inteligencie a technológií AR / VR a rozvíjať vhodné inštitucionálne vyučovacie a školiace opatrenia založené na primeranej infraštruktúre, najmä v odľahlých a vidieckych oblastiach, čím sa zabezpečí sociálne začlenenie
3. Posilniť pracovné a učňovské vzdelávanie prostredníctvom vykonávania európskeho rámca pre kvalitné a efektívne učňovské vzdelávanie a využívania podporných služieb na požiadanie a iniciatív v oblasti politického vzdelávania. Posilniť využívanie kvalitného a inkluzívneho učňovského vzdelávania ako nástroja na podporu prechodu zraniteľných skupín medzi školami a prípravami na prácu a na zlepšenie kvalifikačných úrovní občanov.
4. Podpora centier odbornej excelentnosti (CoVE) a zlepšenie priepustnosti medzi odbornými a akademickými dráhami vrátane učenia sa na pracovisku a posilnenej spolupráce medzi OVP a VŠ a výskumnými centrami, a tým zavedenie kvalitných a efektívnych ponúk OVP a učňovského vzdelávania na úrovni EQF 5 a vyššej
5. Vyvinúť národné a regionálne systémy spravodajských informácií o zručnostiach vrátane predvídania schopností a ich postupného sledovania a umožniť sociálnym partnerom, subjektom s rozhodovacou právomocou, zainteresovaným stranám a poskytovateľom včasné a efektívne prispôbenie a aktualizáciu ponúk, učebných osnov a usmernení v oblasti odborného vzdelávania a prípravy.

CIEĽ 2: ZALOŽENIE NOVEJ KULTÚRY CELOŽIVOTNÉHO VZDELÁVANIA - RELEVANTNOSŤ ĎV A DIGITALIZÁCIA

Keď sa menia profily práce a kvalifikácie a v dôsledku digitálnych a zelených prechodov vznikajú nové profesie, jednotlivci potrebujú podporu pri zvyšovaní kvalifikácie a trvalej aktualizácii svojich schopností. Európske a národné kvalifikačné rámce sa vyvinuli ako základný kameň kvalifikačných systémov podporujúcich transparentnosť a kvalitu kvalifikácií. **Je potrebné propagovať OVP ako atraktívny a vysoko kvalitný spôsob zamestnania a života. Príťažlivosť sa dá dosiahnuť najmä adaptabilitou, flexibilitou, vysokou kvalitou, inkluzívnosťou a priepustnosťou tréningových dráh.**

Celoživotné vzdelávanie znamená, že jednotlivci majú možnosť osvojiť si širokú škálu zručností a schopností a orientovať sa v systéme vzdelávania a odbornej prípravy s využitím najmodernejších technológií a učebných nástrojov presahujúcich hranice inštitúcií vzdelávania a odbornej prípravy. ĎV by sa preto malo obrátiť na systémový prístup, aby sa prispôbilo technologickému posunu počas celého pracovného života. Za ďalší rozvoj novej kultúry celoživotného vzdelávania a poskytovanie kvalitných, prístupných a inkluzívnych, relevantných a udržateľných systémov celoživotného vzdelávania sú zodpovedné všetky zúčastnené strany - národné a regionálne orgány, sociálni partneri, poskytovatelia OVP a učiaci sa.

Ponuky počítačného odborného vzdelávania a prípravy a ďalšieho odborného vzdelávania by mali byť lepšie prepojené, kompatibilné a mali by vychádzať z poznatkov o zručnostiach na európskej, vnútroštátnej a / alebo regionálnej úrovni. Nová kultúra celoživotného vzdelávania znamená, že jednotlivci majú po celý život úžitok z kariérového poradenstva, môžu sa zapojiť do kvalitných a inkluzívnych programov OVP a získať kompetencie na aktívne zvládnutie svojich fáz vzdelávania, odbornej prípravy a zamestnania s podporou a väčšou zodpovednosťou všetkých zúčastnených strán. Spolieha sa na sociálne a pracovné požiadavky a politiky a rámce odborného vzdelávania a prípravy orientované na prax. **Nová kultúra celoživotného vzdelávania znamená aj to, že v rámci stratégií ďalšieho odborného vzdelávania je vynikajúce pracovné a celoživotné vzdelávanie: učiaci sa všetkých vekových skupín a spoločností by si mali byť vedomí svojich potrieb a rozvíjať pracovné prostredie podporujúce učenie, aby naplno využili svoj plný potenciál. Je dôležité zabezpečiť efektívne kariérové poradenstvo a prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a odbornej príprave pre všetkých a najmä pre zraniteľných študentov, napríklad aj prostredníctvom oprávnení na školenie, účtov, bipartitných fondov a iných stimulov.**

Kľúčom k kultúre celoživotného vzdelávania sú oddaní učitelia, poradcovia, školitelia a mentori, ktorí majú úžitok z vysokej kvality a začiatočného a nepretržitého profesionálneho rozvoja a pôsobia ako multiplikátori a sprostredkovatelia. V mnohých ohľadoch bude pedagogický a školiaci personál aktívne zapojený do riadenia zmien hneď po ňom. Digitálna výučba a školenie vyžadujú, aby pracovníci odborného vzdelávania a prípravy rozvíjali **nové metodicko-didaktické prístupy uplatniteľné v prepojenom svete.** Z tohto dôvodu je potrebné **zvýšiť atraktivitu profesie učiteľov a školiteľov**, napríklad podporou prístupu obchodných profesionálov k profesii učiteľov a školiteľov v inštitúciách odborného vzdelávania a prípravy.

Krátkodobé výstupy na roky 2021 - 2025

Podpora na úrovni EÚ

1. **Vypracovať zoznam stratégií a opatrení týkajúcich sa rekvalifikácie a zvyšovania kvalifikácie v kontexte zelenej a digitálnej transformácie** a na základe prieskumov v celej EÚ, ako sú napríklad prieskumy o ďalšom odbornom vzdelávaní, prieskumy európskych spoločností a ďalšie príslušné dôkazy Komisie a Cedefopu.
2. **Ďalej zlepšovať predvídanie strategických zručností na úrovni EÚ**, najmä prostredníctvom práce Cedefopu v oblasti spravodajstva o zručnostiach po konzultácii s Európskou komisiou, národnými vládami a sociálnymi partnermi.
3. **Spustiť a podporovať Pakt pre zručnosti**, mobilizovať partnerstvá, stimuly a záväzky pre akcie v súlade so zvyšovaním kvalifikácie a rekvalifikáciou pracovnej sily po dohode s členskými štátmi a spoločnosťami.
4. **Preskúmať finančné a nefinančné stimuly pre počítačové OVP a OVP zamerané na dospelých študentov**, propagačné programy s verejným financovaním ďalšieho odborného vzdelávania a prípravy a ďalšie finančné stimuly, pokiaľ je to vhodné v súvislosti s dohodami o kolektívnom vyjednávaní, s cieľom podporiť individuálne vzdelávanie s prihliadnutím na synergie medzi rôznymi

oblasti politiky, napr politiky zamestnanosti, sociálneho začlenenia a vzdelávania, ako aj národné a regionálne špecifiká

5. **Zlepšiť európsku štatistiku spolu s národnými štatistickými úradmi** vrátane práce na štatistike verejných a súkromných investícií do vzdelávania dospelých
6. **Uľahčiť mobilitu pri vzdelávaní a práci v Európe**, poskytnúť prístup k transparentným a spoľahlivým informáciám o zručnostiach, možnostiach vzdelávania a trendoch na trhu práce, uľahčiť celoeurópske prepojenie digitálnych platforiem pre vzdelávanie a riadenie kariéry a umožniť inštitúciám vzdelávania a odbornej prípravy **vydávať digitálne diplomy a osvedčenia (Europass Digital Credentials)**, a tým uľahčuje transparentnosť a uznávanie kvalifikácií v celej Európe prostredníctvom novej platformy Europass.

Opatrenia na vnútroštátnej úrovni

1. **Vypracovať národné stratégie zručností pre kvalitné a inkluzívne celoživotné vzdelávanie so všetkými príslušnými národnými, regionálnymi, odvetvovými zainteresovanými stranami a sociálnymi partnermi.** Okrem zabezpečenia v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy môžu národné stratégie zručností obsahovať aj poradenstvo, stimuly pre zlepšovanie poskytovania zručností zamestnávateľmi, väčšiu účasť zamestnancov, validáciu predchádzajúceho vzdelávania a ciele verejné prístupy oslovujúce neaktívnych a nezamestnaných jednotlivcov, NEET alebo jednotlivcov ohrozených nezamestnanosťou
2. **Vypracovať ciele informačné opatrenia o výhodách OVP** a zabezpečiť užívateľsky prístupný prístup k informáciám o OVP a ponukách CVET na národnej a regionálnej úrovni zameraných na rodové a iné stereotypy pre rovnocennú, spravodlivú a rozmanitú spoločnosť
3. **Vyvinúť spolu s príslušnými zainteresovanými stranami digitálne vzdelávacie riešenia podporujúce prístup k príležitostiam ďalšieho odborného vzdelávania a prípravy a udeľovanie osvedčení a osvedčení o odbornom vzdelávaní a príprave**, ktoré otvárajú možnosť získať úplnú kvalifikáciu bez toho, aby sa zanedbali ďalšie odborné vzdelávanie a príprava a pozitívne účinky výučby vhodného pracovného prostredia, V prípade potreby podpora **prepojenia vnútroštátnych platforiem alebo databáz OVP s Europassom v súlade s rozhodnutím o Europassu a odporúčaním EQF.**
4. **Podporovať učiteľov, školiteľov, poradcov, poradcov** v oblasti odborného vzdelávania a prípravy, dospelých pedagógov a inštruktorov vybavením primeraných zručností a nástrojov pre digitálne technológie a prostredníctvom nich; najmä prostredníctvom systematických prístupov a príležitostí na počiatočný a nepretržitý profesionálny rozvoj v školskom aj pracovnom prostredí, ako aj dištančného vzdelávania a odbornej prípravy, ktoré im umožnia napredovať v kariére.

CIEĽ 3: UDRŽATEĽNOSŤ - ZELENÝ ODKAZ V OVP

Zodpovedné konanie voči životnému prostrediu ovplyvňuje európske spoločnosti a ekonomie. **Udržateľnosť je prierezovým záujmom**, ktorý sa prelína s dopytom po pracovnej sile, vzdelaní, zručnosťami, povolaniami a geografickým rozložením pracovných miest a pracovníkov. Spoločnosti, organizácie súkromného sektoru a spoločenské iniciatívy sú hlavnými hnacími silami udržateľnosti v ekonomike a spoločnosti. **Počiatočné OVP a ĎV by sa malo usilovať o začlenenie zručností pre udržateľnosť do svojich predpisov a postupov. Okrem toho je ústredné prepojenie medzi digitalizáciou a udržateľnosťou.** Rozvoj technológií podporuje rast sektorov vrátane sektora vzdelávania a odbornej prípravy; rozvoj otvoreného prostredia a digitálnych učebných prostredí môže urobiť prístup k

vzdelávaniu pre udržateľný rozvoj prístupnejším v prostredí vzdelávania a odbornej prípravy, či už v školách, firmách alebo doma, a mimo nich.

Krátkodobé výstupy na roky 2021 - 2025

Podpora na úrovni EÚ

1. Podporovať iniciatívy na podporu spolupráce a zdieľania vedomostí medzi inštitúciami odborného vzdelávania a prípravy a poskytovateľmi v oblasti učebných metód, učebných plánov, usmernení, praktického učenia a zabezpečenia kvality ponuky vzdelávania a odbornej prípravy v oblasti zelených zručností pomocou európskych programov ako Erasmus +
2. Podporovať výmenu postupov učiteľov a školiteľov odborného vzdelávania a prípravy, najmä pokiaľ ide o trendy a kvalifikačné potreby týkajúce sa zelenej ekonomiky, vzájomne sa učiť / hodnotiť a zdieľať najlepšie postupy
3. Výzva na prijatie nových záväzkov a partnerstiev pre kvalitné a efektívne učňovské vzdelávanie spojené so zelenými technológiami a povolaniami v rámci obnovenej Európskej aliancie pre učňovské vzdelávanie so zameraním na hospodárske odvetvia, ktoré budú v prvej línii prechodu na klimaticky neutrálnu Európu
4. Preskúmať možnosti, ako dosiahnuť, aby bola spolupráca v oblasti politiky EÚ v oblasti odborného vzdelávania a prípravy neutrálna z hľadiska klímy, napríklad prostredníctvom širšieho využívania videokonferencií, webových seminárov, virtuálnych konferencií so všetkými zúčastnenými stranami v oblasti odborného vzdelávania a prípravy a sociálnymi partnermi.

Opatrenia na vnútroštátnej úrovni

1. **Vytvoriť stimuly pre ekologizáciu ustanovení OVP vrátane vzdelávania a odbornej prípravy v ekologických technológiách a inováciách, v oblasti energetickej účinnosti, obehového hospodárstva, environmentálneho povedomia, udržateľného využívania učebných a školiacich materiálov, digitalizácie na zníženie účinkov podnebia a ďalších.**
2. **Definovať súbor zručností relevantných pre trh práce pre zelený prechod, ktoré sa majú zahrnúť do učebných osnov a poskytovania OVP, vrátane základných zručností vo všetkých odvetviach a zamestnaniach a zručností špecifických pre dané odvetvie v spolupráci so sociálnymi partnermi.**
3. **Definovať a podporiť ustanovenia, ktoré umožnia pedagogickým a školiacim pracovníkom, riadiacim tímom u poskytovateľov OVP, ako aj školiteľom a inštruktorm v spoločnostiach pôsobiť ako multiplikátori a sprostredkovatelia s ohľadom na zvyšujúcu sa digitalizáciu a udržateľnosť pri poskytovaní a správe ponúk školení.**

CIEĽ 4: EURÓPSKA OBLASŤ VZDELÁVANIA A ODBORNEJ PRÍPRAVY A MEDZINÁRODNÝ ROZMER OVP

Globalizácia trhov a demografické trendy si vyžadujú modernizáciu a prispôbenie systémov a inštitúcií OVP na vnútroštátnej, regionálnej a odvetvovej úrovni v členských štátoch. Globálny rozvoj ponúka Európe aj veľké príležitosti ako miesta vzdelávania a odbornej prípravy. Tento cieľ navyše odkazuje na ambiciózný zámer kodanskej deklarácie urobiť z Európy celosvetový odkaz pre študujúcich. V tejto súvislosti si vydláždili cestu európske a národné kvalifikačné rámce, ako aj Europass.

Mobilita v odbornom vzdelávaní a príprave sa za posledné dve desaťročia výrazne zvýšila a mobilitu v rámci programu Erasmus + využilo viac ako 1,5 milióna študentov a zamestnancov v odbornom vzdelávaní a príprave. V súvislosti s pandémiou COVID-19 získala virtuálna a hybridná mobilita nový impulz. Impulz

naberajú projekty spolupráce, ktoré vedú k spoločným ponukám a kvalifikáciám OVP. Migrácia je výzvou pre všetkých. Transparentnosť a porovnateľnosť kvalifikácií a kompetencií pomáha príslušným orgánom, poskytovateľom vzdelávania a odbornej prípravy, zamestnávateľom a jednotlivcom pri prijímaní informovaných rozhodnutí a rozhodnutí. V tejto súvislosti by sme mali v plnej miere využívať iniciatívy a programy EÚ (napríklad EQF, Europass, Erasmus +).

Tieto iniciatívy a programy podporujú transparentnosť kvalifikácií, zabezpečujú príležitosti pre všetkých študentov, aby sa zapojili do flexibilných a inkluzívnych spôsobov a povzbudzujú jednotlivcov k horizontálnemu prechodu z miesta vzdelávania v jednej krajine na miesto vzdelávania v inej krajine pri dosahovaní úplnej kvalifikácie alebo úplného ukončenia štúdia. akékoľvek spôsoby učenia sa počiatočného a počiatočného odborného vzdelávania a prípravy. Na pozadí demografických zmien to tiež pomôže cezhraničnej mobilite kvalifikovaných pracovníkov a odborníkov, a tým zlepšiť zosúladenie ponuky a dopytu na trhu práce.

Celkovo by sme mali podporovať európske systémy odborného vzdelávania a prípravy ako spoločný európsky priestor vzdelávania a odbornej prípravy, ktorý je uznávaný ako celosvetová referencia pre študentov odbornej prípravy. Patrí sem aj vývoj princípov a štandardov založených na Europass-e ako atraktívnych a bezpečných alternatív komerčných platforiem na spracovanie údajov a produktov z iných svetových regiónov. Politika EÚ v oblasti OVP by mohla s podporou ETF a Cedefopu zasiahnuť vzdelávanie a odbornú prípravu v susedných krajinách a v iných regiónoch sveta.

Krátkodobé výstupy na roky 2021 - 2025

Podpora na úrovni EÚ

1. **Posilniť mobilitu vrátane dlhodobej mobility v OVP** na základe spoločných kritérií kvality a podpory uznávania výsledkov vzdelávania v OVP.
2. **Preskúmať možnosť štruktúrovanej nadnárodnej výmeny medzi zúčastnenými stranami v oblasti odborného vzdelávania a prípravy**, učiteľmi a školiteľmi v oblasti odborného vzdelávania a prípravy, zástupcami sociálnych partnerov; posúdiť potenciál európskych nástrojov, ako sú EPALe, e-Twinning, Europass
3. **Ďalej rozvíjať Europass** v úzkej spolupráci s členskými štátmi a európskymi sociálnymi partnermi zvážením osobitostí národných a regionálnych systémov odborného vzdelávania a prípravy. Zaistíte, aby mali študenti OVP prístup kedykoľvek a kdekoľvek, vrátane mobilných zariadení, viacjazyčných informácií o mobilitách učenia, európskych ponúk OVP, kvalifikačných požiadaviek na pracovné ponuky, a tým podporili Európsky priestor vzdelávania a odbornej prípravy.
4. **Podporovať prípravu a účasť národných tímov na súťaži EUROSKILLS** s cieľom zvýšiť atraktivitu a imidž odborného vzdelávania a prípravy a propagovať excelentnosť európskeho odborného vzdelávania a prípravy a dosiahnuť postavenie šampióna v globálnych súťažiach WorldSkills.
5. **Spolupracovať s medzinárodnými organizáciami, najmä s OECD, ILO, UNESCO, Svetovou bankou a inými regionálnymi sieťami odborného vzdelávania a prípravy na svete** so zameraním na spoločnú agendu svetového odborného vzdelávania a prípravy (spoločné svetové konferencie o odbornom vzdelávaní a príprave, podpora výmeny najlepších postupov v oblasti regionálnych inovácií a odborného vzdelávania a prípravy. spoločného záujmu)

Opatrenia na vnútroštátnej úrovni

1. **Vytvoriť podporné štruktúry na uľahčenie mobility OVP a dospelých učiacich sa vrátane učňov** a na poskytovanie informácií o príležitostiach v hosťateľských krajinách.
2. **Zvýšiť mieru mobility účastníkov vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj učiteľov a školiteľov**, a zároveň posilniť opatrenia na zabezpečenie kvality a uznávania výsledkov vzdelávania,

ako aj primerané podporné štruktúry. Podporovať dlhšie obdobia mobility študentov odborného vzdelávania a prípravy v zahraničí a zabezpečiť, aby pracovné stáže učňov boli v súlade s európskym rámcom pre kvalitu a efektívne učňovské vzdelávanie s prihliadnutím na národné predpisy a kolektívne zmluvy vrátane ustanovení o zdraví a bezpečnosti

3. **Vypracovať medzinárodné stratégie odborného vzdelávania a prípravy, mobilizovať partnerstvá** a zahrnúť záväzky týkajúce sa konkrétnych a cielených opatrení so všetkými príslušnými zainteresovanými stranami v súlade s národnými alebo regionálnymi predpismi.
4. **Podporovať medzikultúrne vedomosti, zručnosti a kompetencie ako súčasť kvalifikačných a učebných osnov v kvalifikáciách odborného vzdelávania a prípravy v súlade s rámcom kľúčových kompetencií.**
5. **Spolupracovať s ostatnými krajinami EÚ na príprave národných tímov** pre medzinárodné súťaže, ako sú WorldSkills a EuroSkills

(Na podporu úspešnej implementácie dohodnutých opatrení žiadame Cedefop a ETF, aby sledovali Osnabrückovu deklaráciu a podľa toho každoročne podávali správy ACVT a DGVT.)

Opatrenia na vnútroštátnej úrovni:

CIEĽ 1: ODOLNOSŤ A VÝBORNOSŤ KVALITNÝM, INKLUZÍVNÝM A FLEXIBILNÝM OVP

1. Preskúmať možnosť zriadenia siete dobrovoľných odborníkov a vedúcich pracovníkov, dôchodcov alebo sabatov, na podporu ich kolegov v oblasti odborného vzdelávania a prípravy a učňovskej prípravy ako súčasť EAfA
2. Podporovať rozvoj digitálnej infraštruktúry na účely učenia a výučby v odbornom vzdelávaní a príprave vrátane napríklad umelej inteligencie a technológií AR / VR a rozvíjať vhodné inštitucionálne vyučovacie a školiace opatrenia založené na primeranej infraštruktúre, najmä v odľahlých a vidieckych oblastiach, čím sa zabezpečí sociálne začlenenie
3. Posilniť pracovné a učňovské vzdelávanie prostredníctvom vykonávania európskeho rámca pre kvalitné a efektívne učňovské vzdelávanie a využívania podporných služieb na požiadanie a iniciatív v oblasti politického vzdelávania. Posilniť využívanie kvalitného a inkluzívneho učňovského vzdelávania ako nástroja na podporu prechodu zraniteľných skupín medzi školami a prípravami na prácu a na zlepšenie kvalifikačných úrovní občanov.
4. Podpora centier odbornej excelentnosti (CoVE) a zlepšenie priepustnosti medzi odbornými a akademickými dráhami vrátane učenia sa na pracovisku a posilnenej spolupráce medzi OVP a VŠ a výskumnými centrami, a tým zavedenie kvalitných a efektívnych ponúk OVP a učňovského vzdelávania na úrovni EQF 5 a vyššej
5. Vyvinúť národné a regionálne systémy spravodajských informácií o zručnostiach vrátane predvídania schopností a ich postupného sledovania a umožniť sociálnym partnerom, subjektom s rozhodovacou právomocou, zainteresovaným stranám a poskytovateľom včasné a efektívne prispôsobenie a aktualizáciu ponúk, učebných osnov a usmernení v oblasti odborného vzdelávania a prípravy.

CIEĽ 2: ZALOŽENIE NOVEJ KULTÚRY Celoživotného vzdelávania - RELEVANTNOSŤ ĎV A DIGITALIZÁCIA

1. **Vypracovať národné stratégie zručností pre kvalitné a inkluzívne celoživotné vzdelávanie so všetkými príslušnými národnými, regionálnymi, odvetvovými zainteresovanými stranami a sociálnymi partnermi.** Okrem zabezpečenia v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy môžu národné stratégie zručností obsahovať aj poradenstvo, stimuly pre zlepšovanie poskytovania

zručností zamestnávateľmi, väčšiu účasť zamestnancov, validáciu predchádzajúceho vzdelávania a ciele verejné prístupy oslovujúce neaktívnych a nezamestnaných jednotlivcov, NEET alebo jednotlivcov ohrozených nezamestnanosťou

- 2. Vypracovať ciele informácie opatrenia o výhodách OVP** a zabezpečiť užívateľsky prístupný prístup k informáciám o OVP a ponukách CVET na národnej a regionálnej úrovni zameraných na rodové a iné stereotypy pre rovnocennú, spravodlivú a rozmanitú spoločnosť
- 3. Vyvinúť spolu s príslušnými zainteresovanými stranami digitálne vzdelávacie riešenia podporujúce prístup k príležitostiam ďalšieho odborného vzdelávania a prípravy a udeľovanie osvedčení a osvedčení o odbornom vzdelávaní a príprave**, ktoré otvárajú možnosť získať úplnú kvalifikáciu bez toho, aby sa zanedbali ďalšie odborné vzdelávanie a príprava a pozitívne účinky výučby vhodného pracovného prostredia, V prípade potreby podpora **prepojenia vnútroštátnych platforiem alebo databáz OVP s Europassom v súlade s rozhodnutím o Europassu a odporúčaním EQF.**
- 4. Podporovať učiteľov, školiteľov, poradcov, poradcov** v oblasti odborného vzdelávania a prípravy, dospelých pedagógov a inštruktorov vybavením primeraných zručností a nástrojov pre digitálne technológie a prostredníctvom nich; najmä prostredníctvom systematických prístupov a príležitostí na počítačový a nepretržitý profesionálny rozvoj v školskom aj pracovnom prostredí, ako aj dištančného vzdelávania a odbornej prípravy, ktoré im umožnia napredovať v kariére.

5. CIEĽ 3: UDRŽATEĽNOSŤ - ZELENÝ ODKAZ V OVP

- 1. Vytvoriť podporné štruktúry na uľahčenie mobility OVP a dospelých učiacich sa vrátane učňov** a na poskytovanie informácií o príležitostiach v hostiteľských krajinách.
- 2. Zvýšiť mieru mobility účastníkov vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj učiteľov a školiteľov**, a zároveň posilniť opatrenia na zabezpečenie kvality a uznávania výsledkov vzdelávania, ako aj primerané podporné štruktúry. Podporovať dlhšie obdobia mobility študentov odborného vzdelávania a prípravy v zahraničí a zabezpečiť, aby pracovné stáže učňov boli v súlade s európskym rámcom pre kvalitu a efektívne učňovské vzdelávanie s prihliadnutím na národné predpisy a kolektívne zmluvy vrátane ustanovení o zdraví a bezpečnosti
- 3. Vypracovať medzinárodné stratégie odborného vzdelávania a prípravy, mobilizovať partnerstvá** a zahrnúť záväzky týkajúce sa konkrétnych a cieleňých opatrení so všetkými príslušnými zainteresovanými stranami v súlade s národnými alebo regionálnymi predpismi.
- 4. Podporovať medzikultúrne vedomosti, zručnosti a kompetencie ako súčasť kvalifikačných a učebných osnov v kvalifikáciách odborného vzdelávania a prípravy v súlade s rámcom kľúčových kompetencií.**
- 5. Spolupracovať s ostatnými krajinami EÚ na príprave národných tímov** pre medzinárodné súťaže, ako sú WorldSkills a EuroSkills

CIEĽ 4: EURÓPSKY PRIESTOR VZDELÁVANIA A ODBORNEJ PRÍPRAVY A MEDZINÁRODNÝ ROZMER OVP

- 1. Vytvoriť podporné štruktúry na uľahčenie mobility OVP a dospelých učiacich sa vrátane učňov** a na poskytovanie informácií o príležitostiach v hostiteľských krajinách.
- 2. Zvýšiť mieru mobility účastníkov vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj učiteľov a školiteľov**, a zároveň posilniť opatrenia na zabezpečenie kvality a uznávania výsledkov vzdelávania, ako aj primerané podporné štruktúry. Podporovať dlhšie obdobia mobility študentov odborného

vzdelávania a prípravy v zahraničí a zabezpečiť, aby pracovné stáže učňov boli v súlade s európskym rámcom pre kvalitu a efektívne učňovské vzdelávanie s prihliadnutím na národné predpisy a kolektívne zmluvy vrátane ustanovení o zdraví a bezpečnosti

3. **Vypracovať medzinárodné stratégie odborného vzdelávania a prípravy, mobilizovať partnerstvá** a zahrnúť záväzky týkajúce sa konkrétnych a cielených opatrení so všetkými príslušnými zainteresovanými stranami v súlade s národnými alebo regionálnymi predpismi.
4. **Podporovať medzikultúrne vedomosti, zručnosti a kompetencie ako súčasť kvalifikačných a učebných osnov v kvalifikáciách odborného vzdelávania a prípravy v súlade s rámcom kľúčových kompetencií.**
5. **Spolupracovať s ostatnými krajinami EÚ na príprave národných tímov** pre medzinárodné súťaže, ako sú WorldSkills a EuroSkills